

3. Інтернет-холдинг «Українська правда». Лісовий дитсадок та секції групової співпраці: як вирішують кризу мотивації у дітей в Польщі та Німеччині. URL: <https://life.prawda.com.ua/society/2020/11/13/242987/>

4. Карук І.В. Наступність у використанні проблемного методу навчання як один із засобів активізації пізнавального інтересу дошкільників та молодших школярів. *Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 3-4 лютого 2017 р. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2017. С. 10-15.

5. Козуб Я. М. Аналіз літератури з проблеми формування знань про природу у дітей дошкільного віку. *Освітній портал: Всеосвіта*. 2018. 13 с.

6. Присяжнюк Л. А., Колеснік К. А., Карук І. В., Король А. В. Підготовка майбутніх педагогів до реалізації середовищного підходу до організації освітнього процесу в закладах дошкільної і початкової освіти в контексті впровадження європейського досвіду. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця ТОВ «Друк плюс», 2022. Вип. 64. С. 161-173. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-64-161-173>.

7. Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта». Дізнайтеся про особливості дитячих дошкільних навчальних закладів у Німеччині, Італії, Іспанії, Великій Британії, Фінляндії, Ізраїлі та Швеції. URL: <https://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=6051>

8. Янкович О. Генеза лісової дошкільної освіти в Польщі та Україні: витоки і сучасність. 27 с.

9. Chaikovska A. Modern tendencies of ecological education of preschool children: foreign experience. *Social Work and Education*. Vol. 5, No. 1. 2018. pp. 139-150.

ВПРОВАДЖЕННЯ МИСТЕЦТВА НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Юлія Шкеринда, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Н. О. Пахальчук, кандидат педагогічних наук, доцент Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

INCORPORATING ART INTO PHYSICAL EDUCATION CLASSES FOR OLDER PRESCHOOLERS

Yulia Shcerenda, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація:** У контексті сучасних викликів у галузі здоров'я та розвитку дітей, акцент робиться на ролі фізичних вправ, ігор, та спортивних занять. Автор статті наголошує на ролі мистецтва у фізичному вихованні, в інтелектуальному розвитку тощо.*

***Ключові слова:** виховний потенціал, мистецтво, фізичне виховання, старші дошкільники, інтеграція, творчість, розвиток особистості.*

***Abstract.** In the context of modern challenges in the field of children's health and development, emphasis is placed on the role of physical exercises, games, and sports activities. The author of the article highlights the role of art in physical education, in intellectual development, and so forth.*

***Key words :** educational potential, art, physical education, older preschoolers, integration, creativity, personality development.*

Фізичне виховання старших дошкільників є невід'ємною складовою процесу їхнього розвитку та виховання. У сучасному світі проблеми здоров'я та розвитку дитини стають все більш актуальними, адже фізичні вправи, ігри та спортивні заняття не лише сприяють

формуванню фізичних якостей, але й відіграють важливу роль у профілактиці різних захворювань.

На слушну думку Н. Дьякова, в сучасному освітньому процесі фізичне виховання старших дошкільників набуває нових вимірів і викликів. Зростаючий обсяг знань та вимог до дошкільної освіти, а також зміна соціокультурного середовища, роблять актуальними питання не лише про фізичне здоров'я, але й про загальний розвиток дитини, її психосоціальну адаптацію та творчість. Необхідно враховувати, що сьогодні існує низка суперечностей між реальними потребами сучасного суспільства, що постійно зростають, і однією з таких потреб є здоров'я дітей. Одна з проблем, що актуалізується в сучасній Україні, полягає у зростанні кількості дітей дошкільного і шкільного віку з різного роду ослабленням здоров'я, що має різні етіологічні та нозеологічні корені [2].

Стан здоров'я молодого покоління визначає благополуччя та прогрес суспільства. Проте, в останнє десятиріччя спостерігається очевидна тенденція до погіршення здоров'я дітей, що робить проблему збереження їхнього здоров'я надзвичайно актуальною. Обсяг освіти, яку отримують діти в дошкільному віці, постійно зростає, що супроводжується збільшенням розумового, емоційного та психологічного навантаження. Це, у свою чергу, може викликати перевтому та виснаження, що негативно впливає на їхнє здоров'я. Одне з основних завдань закладу дошкільної освіти полягає у створенні умов для збереження високого рівня розумової працездатності дітей та покращення їхнього стану здоров'я [1]. На сучасному етапі розвитку дитячої освіти музика виступає як засіб всебічного розвитку дитини. Музика сприяє також формуванню правильного ставлення до оточуючого середовища та вихованню цінностей. Її вплив на розвиток особистості дитини забезпечується за рахунок глибокого взаємозв'язку з естетичним, моральним, розумовим і фізичним вихованням [7].

За дослідженнями О. Жерновникової, О. Ван Цзін, А. Шевчука, О. Шторонської тощо систематичні заняття музикою мають потенціал до підвищення рівеню IQ, а також сприяють поліпшенню пам'яті, аналітичних здібностей та орієнтації. Науковці також визначають позитивний вплив музики та співу на нервову систему, зокрема на зменшення болю, регулювання серцевого ритму та артеріального тиску, підвищення імунітету, заспокоєння, покращення якості сну, а також на нормалізацію дихання та кровообігу, зняття втоми й відновлення енергії [3]. Музично-ритмічні рухи сприяють поліпшенню фізичної форми дитини, спонукають до утримання правильної постави та розвивають координацію рухів, їхню гнучкість та пластичність. Під впливом ритму стимулюється дихання, що призводить до покращення вентиляції легень [6]. При організації занять із фізичного виховання важливу роль відіграють різноманітні елементи мистецтва. Це сприяє розвитку уявлення про ритм, емоційної виразності рухів і формуванню естетичних смаків [8].

За висновками науковців [1; 2-7 та ін.], функції мистецтва обмежені як індивідуальними потребами окремої особистості, так і потребами суспільства в цілому. Основна сутність музичного мистецтва полягає у його змісті, що відображає почуття, емоції та настрої. У музиці почуття не лише відтворюються, але й є інструментом для відкриття широкого естетичного та морального змісту життя, оскільки музика має потужну силу впливу на емоції та поведінку людини [10, с.156].

Можливості виховного потенціалу музичного мистецтва виявляються в тому, що музика мотивує до самовдосконалення та допомагає відчути піднесення над повсякденним життям. Емоції, які викликаються музичними образами, впливають на свідомість особистості. Вони сприяють формуванню естетичних знань, розвитку естетичних почуттів, смаків, ідеалів краси, творчих здібностей, тобто сприяють створенню фундаменту загального естетичного розвитку, що базується на фізичному вихованні [10, с.161].

Актуальним питанням також є організація фізичне виховання на свіжому повітрі та використання мистецтва просто неба. Так, рухова активність на свіжому повітрі сприятиме соціалізації дітей, підтримці ментального здоров'я, соціального та емоційного благополуччя. Наведемо приклад «Музичної естафети» для дітей старшого дошкільного віку, яку доцільно

організувати просто неба. Так, діти об'єднуються в команди, які мають проходити через різноманітні станції, виконуючи різні завдання під музичний супровід. Визначимо деякі станції та відповідно зміст рухової активності.

1. Станція «Танцюю імпровізацію». Зміст: на цій станції діти повинні імпровізувати танець під музику. Кожен учасник виконує свій власний танцювальний рух.

2. Станція «Музичні інструменти». Зміст: діти повинні використовувати різні предмети як інструменти і грати на них під ритм музики. Наприклад, можна використовувати дерев'яні палички, шишки, каміння тощо.

3. Станція «Музичні вправи». Зміст: діти виконують загальнорозвивальні вправи під музику тощо.

Отже, мистецтво має значний вплив на процес фізичного виховання, оскільки об'єднує духовно-культурний і фізичний аспекти.

Список використаних джерел

1. Адаменко В., Кошель В. До проблеми організації рухової активності дошкільників як необхідної умови формування здоров'я. *Збірник наукових праць SCIENTIA*. 2021. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/8260>

2. Дьякова Н., Кошель А., Олексієнко В. Деякі аспекти створення позитивного іміджу ЗДО на сучасному етапі реформування дошкільної освіти. *InterConf*. 2020. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/5525>

3. Жерновникова О., Ван Цзін, І. Формування та становлення особистості майбутнього педагога засобами музичного мистецтва. *Педагогічний альманах*. 2017. Вип. 36. С. 208-212.

4. Науменко Т. Музичне виховання найменших. Київ: Шкільний світ. 2007. С. 128.

5. Кривошея Т. М. Наступність у навчанні та вихованні дітей дошкільного і молодшого шкільного віку в педагогічній спадщині Я. А. Коменського. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка*. 2009. № 28. С. 349-354.

6. Пахальчук Н. Формування естетичного досвіду дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання. *Реалізація ідей В.О. Сухомлинського в практиці роботи сучасної початкової школи: збірник матеріалів педагогічних читань*. Вінниця: Ландо ЛТД, 2015. Вип. 10. С. 8-11.

7. Пахальчук Н. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування естетичного досвіду молодших школярів: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вінниц. держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2008. 20 с.

8. Пахальчук Н. Формування естетичного досвіду дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання. *Реалізація ідей В.О. Сухомлинського в практиці роботи сучасної початкової школи: збірник матеріалів педагогічних читань*. Вінниця: Ландо ЛТД, 2015. Вип. 10. С. 8-11.

9. Шевчук, А. Вплив музичного, хореографічного та театрального мистецтв на виховання особистості дитини. *Дитячий садок*. 2003. № 20 (212). С. 7.

10. Чень Цзін. Виховний потенціал музичного мистецтва. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2018. № 44. С. 151-162.

11. Khilya A., Hodlevska V., Kolosova O., Blashkova O. Use of art pedagogy in the process of adaptation of immigrant student to the university. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION*. Proceedings of the International Scientific Conference. 2021. Volume I. P. 259-261.